

Felles sambandsreglement for nødetatene og andre beredskapsbrukere

Felles sambandsreglement for nødetatene og andre beredskapsbrukere

Politiets beredskapssystem del II (PBS II)

Utgitt 02. mai 2013

Ikrafttredelse 01. oktober 2013

Utgitt av Politidirektoratet

ISBN 978-82-8256-036-8
POD publikasjon 2013/03

Alle henvendelser om reglementet kan rettes til
Politidirektoratet,
postboks 8051 Dep, 0031 Oslo
E-post: politidirektoratet@polit.no
Internett: www.politi.no

Forsidefoto Fotograf Bjørn Fossen/Norsk luftambulanse/Elfinn Færevåg

Revisjonshistorikk

Versjon 1	13. juni 2008
Versjon 2	2. november 2009
Versjon 3	2. mai 2013

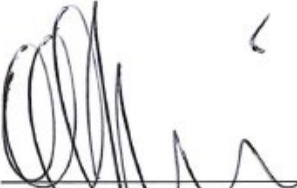

Forord

Etableringen av felles digitalt radiosamband for nød- og beredskapsetatene skal sikre at radiosambandet tilfredsstillende etatenes operative og sikkerhetsmessige krav.

Et funksjonelt stabilt samband og enhetlig bruk er avgjørende for nød- og beredskapsetatene i samhandling og for å kunne løse daglige oppgaver på en optimal og sikker måte. Dette er en forutsetning for god håndtering av store ulykker, naturkatastrofer, organisert kriminalitet og terrortrusler.

Bruk av digitalt samband stiller krav til brukeren om korrekt bruk, skjøtsel og kunnskaper. Gjennom utnyttelse av mulighetene sambandet gir, ivaretas nødvendig egensikkerhet for mannskapene.

Sambandsreglementet skal legges til grunn ved opplæring og i operativ tjeneste.

 _____ Jon A. Lea Direktoratet for Samfunnsikkerhet og beredskap	 _____ Odd Reidar Humlegård Politidirektoratet	 _____ Bjørn Guldvog Helsedirektoratet
---	---	---

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Generelt om Nødnett og digitalt samband	1
1.2	Formålet med sambandsreglementet	1
1.3	Forvaltningsansvar og myndighetsutøvelse for felles sambandsreglement	2
2	Tjenester som tilbys i Nødnett	2
2.1	Taletjenester	2
2.1.1	Talegrupper	2
2.1.2	En-til-en samtaler	2
2.2	Datatjenester	2
2.3	Sikkerhetsalarm	3
2.4	Kommunikasjon med andre nettverk	3
2.4.1	Ring fra Nødnett	3
2.4.2	Ring til Nødnett	3
2.5	Kryptering.....	3
2.6	Deaktivering av radioterminaler	3
2.7	Posisjonering.....	4
2.8	Utarmering.....	4
2.9	Prioritering i nettet.....	4
3	Sambandsstruktur	5
3.1	Generelt.....	5
3.2	Felles talegrupper	6
3.3	Nummerplan	6
3.3.1	Nødetatene.....	6
3.3.2	Andre beredskapsbrukere	6
3.4	Radionavn (Alias).....	7
4	Kallesignaler	7
4.1	Oppbygging av kallesignalene mellom 11X-sentralene	7
4.2	Oppbygging av kallesignaler ved samhandling i felles talegrupper	7
5	Prosedyrer ved samhandling mellom nødetatene.....	9
5.1	Varslingsfasen.....	9
5.1.1	Trippelvarsling	10
5.1.2	Tverrvarsling	10
5.1.3	Overføring av nødannrop fra publikum	10
5.1.4	Felles talegrupper	10
5.1.4.1	BAPS talegrupper (Brann Akuttmedisin Politi Samvirke)	10
5.1.4.2	Samvirke talegrupper.....	11
5.1.4.3	SAR talegrupper.....	11
5.1.5	Intern kommunikasjon.....	11
5.1.6	Varsling av andre beredskapsbrukere	11
5.2	Samhandling på vei til innsatsområdet	11
5.3	Samhandling ved innsats	12
5.4	Bruk av Gateway ved samhandling.....	12

5.5	Samhandling i distrikter hvor Nødnett er under innføring	12
5.6	Samhandling i randsoner.....	13
5.7	Eskorte av helseressurser	13
5.8	Kapasitetsbegrensinger i nødnett	13
5.8.1	Kapasitet i Nødnett.....	13
5.8.2	En hendelse	13
5.8.3	Flere hendelser	13
5.8.4	Tiltak ved kapasitetsproblemer:	14
5.8.5	Manglende ledig taletid i talegruppe.....	14
6	Opplæring og øvelser	14
7	Taushetsplikt	14
8	Urettmessig bruk.....	15
9	Oppbevaring av terminaler.....	15
10	VEDLEGG.....	16
	Vedlegg A – Definisjoner.....	17
	Vedlegg B - Felles talegrupper.....	19
	Vedlegg C - Bruk av samband.....	25
	Vedlegg D – Distrikts- og helseregionsnummer for nødetatene.....	29
	Vedlegg E – Detaljert nummerplan for andre beredskapsbrukere	30
	Vedlegg F – Statusmeldinger.....	31
	Vedlegg G - Flytskjema ved felles innsats	32

1 Innledning

1.1 Generelt om Nødnett og digitalt samband

Nødnett er betegnelsen på et nytt landsdekkende radiosamband for nød- og beredskapsstatene i Norge. Nødnett er primært et talesamband, men gir også mulighet for begrenset overføring av data.

Nødnett gir mulighet til å kommunisere sømløst på tvers av organisatoriske og geografiske grenser, samtidig som det er mulig for en brukergruppe å snakke uforstyrret på nettet uten at andre brukergrupper har adgang til informasjonen. Digital teknologi muliggjør at hver brukergruppe oppfatter dette som sitt eget nett.

Ferdig utbygd vil nødnett være et landsdekkende digitalt sambandsnettverk.

Nødnettet er basert på TETRA-standarden (TErrestrial TRunked RAdio). TETRA er en åpen radioteknisk standard som har fokus på de kritiske kommunikasjonsbehovene til nød- og beredskapsstatene.

TETRA er spesifisert av den europeiske standardiseringsorganisasjonen ETSI (The European Telecommunications Standards Institute.)

1.2 Formålet med sambandsreglementet

Sambandsreglementet skal sikre entydige og enhetlige prosedyrer og rutiner for kommunikasjon ved intern- og ekstern samhandling. Reglementet tilrettelegger for effektive kommunikasjonsmønstre mellom brukerne.

Nødetatene skal planlegge sine operative prosedyrer med forankring i dette dokumentet for å sikre:

- Høyere effektivitet og bedre kvalitet på etatens tjenester, både i det daglige og ved større kriser og beredskapssituasjoner
- Bedre koordinering og ressursutnyttelse innen og mellom etatene
- Økt sikkerhet for beredskaps- og innsatspersonell
- Økt tjenestespekter i etatene

Sambandsreglementet for nødetatene består av tre nivåer:

- Nivå 1 - Felles overordnet nivå som gjelder alle nødetatene og andre beredskapsbrukere
- Nivå 2 - Nasjonalt nivå for den enkelte etat
- Nivå 3 - Regionalt/lokalt for den enkelte etat

Dokumentet utgjør et helhetlig sambandsreglement som ivaretar de ulike nivåer for den enkelte etat og er et viktig verktøy for etatene i deres daglige virke.

Prinsipielle beslutninger knyttet til struktur og oppbygging skal legges til grunn, både på felles, nasjonalt og lokalt nivå. Den enkelte etat er selv ansvarlig for ferdigstilling av reglement på nasjonalt og regionalt / lokalt nivå.

1.3 Forvaltningsansvar og myndighetsutøvelse for felles sambandsreglement

Politidirektoratet har forvaltningsmessig ansvar for felles sambandsreglement (nivå 1) gjennom regelmessig revisjon av reglementet i samarbeid med de andre nødetatene.

Med hjemmel i *Politiloven § 27* og *Politiinstruksen § 12-2* tillegger det politiet å iverksette og organisere redningsinnsats der menneskers liv og helse er truet, hvis ikke en annen myndighet er pålagt ansvaret. Dette innebærer også valg av sambandssystem/talegrupper for å koordinere felles innsats.

Ajourført/oppdatert versjon av felles sambandsreglement nivå 1 er tilgjengelig på www.politi.no

2 Tjenester som tilbys i Nødnett

Tjenestene som tilbys i Nødnett kan deles inn i taletjenester, datatjenester og kombinasjoner av disse tilpasset nød- og beredskapsbrukere.

2.1 Taletjenester

Taletjenester er overføring av tale i Nødnett. Taletjenestene kan deles i to hovedkategorier: Kommunikasjon i talegrupper og en-til-en samtaler.

2.1.1 *Talegrupper*

Talegrupper brukes til kommunikasjon fra en bruker til en eller flere andre brukere i gruppesamtaler. Talegrupper er definert i radioterminaler, kommunikasjonsentraler og nettverk. Kommunikasjonen er halv dupleks, som betyr at en bruker sender, mens de andre brukerne i talegruppen lytter.

2.1.2 *En-til-en samtaler*

Det er to hovedtyper en-til-en samtaler:

- Internt i nettet
- Til/fra andre nettverk

En-til-en samtaler kan kobles opp mellom:

- To radioterminaler i nettet
- En radioterminal og en kommunikasjonsentral
- En radioterminal og en abonnent i et annet nettverk

Samtalene kan foregå i halv dupleks på samme måte som for gruppesamtaler eller i full dupleks, slik man snakker i en telefon.

2.2 Datatjenester

Nødnett tilbyr ulike typer datatjenester: Statusmeldinger, tekstmeldinger og pakke-data.

Statusmeldinger er korte meldinger fra enheter ute til 11X-sentraler. Slike meldinger gir oversikt over enhetenes (ressursenes) status; for eksempel: *ledig*, *fremme* og *opptatt*. Oversikt for definerte statusmeldinger, se vedlegg F.

For etatenes spesifikke statusmeldinger, se nivå 2 dokumenter.

Tekstmeldinger (SDS) er fri tekst som sendes mellom radioterminaler og/eller

kommunikasjonssentraler. Tjenesten kan brukes til formidling av oppdragsinformasjon, korte beskjeder osv. Tjenesten ligner SMS i mobiltelefonettet.

Pakkedata er overføring av data, som eksempelvis bilder, oppdragsinformasjon, databaseoppslag osv.

2.3 Sikkerhetsalarm

Sikkerhetsalarm sikrer innsatspersonellet prioritet i nettverket når deres egen sikkerhet er truet. For nødnettene vil radioterminalen sette opp et anrop med høyeste prioritet til egen etats 11X-sentral. Er det ikke ledig kapasitet i nettverket vil en sikkerhetsalarm bryte ned en annen samtale for å sikre at anropet kommer frem.

Andre brukere har annet oppsett av sikkerhetsalarmen og dette reguleres i deres nivå 2 dokument.

Er radioterminalen knyttet til en basestasjon som står i LST¹ – modus vil ikke sikkerhetsalarmen kunne overføres til 11X-sentralen.

Radioterminaler i DMO overfører ikke sikkerhetsalarm til 11X-sentralen siden radioen ikke er knyttet til Nødnett. I DMO sendes sikkerhetsalarm i stedet til andre brukere i samme DMO talegruppe.

2.4 Kommunikasjon med andre nettverk

Radioterminaler i nødnett kan koples sammen med andre sambandsnett, både offentlige nett og lukkede nett med dedikert tilgang.

2.4.1 *Ring fra Nødnett*

Rettigheten til å ringe ut fra nødnett settes pr. radioterminal/bruker, og bestemmes av den enkelte etat. Detaljer beskrives i etatenes nivå 2 og nivå 3 dokumenter.

2.4.2 *Ring til Nødnett*

Rettigheten til å ringe til en nødnettbruker fra et offentlig telefonnett settes pr. radioterminal/bruker, og bestemmes av den enkelte etat. Detaljer beskrives i etatenes nivå 2 og nivå 3 dokumenter.

2.5 Kryptering

Nødnett har kryptering på signalene som sendes mellom terminalene og basestasjonene.

I tillegg støtter det ende-til-ende(E2E) kryptering. For å kunne benytte E2E må radioterminalene støtte E2E kryptering. Krypteringsnøkler administreres av etatenes XDO.

2.6 Deaktivering av radioterminaler

Radioterminaler kan midlertidig eller permanent deaktiveres fra Nødnett. For å sikre god informasjonssikkerhet skal den enkelte brukerorganisasjon etablere prosedyrer for deaktivering av radioterminaler.

---

¹ Local Site Trunking – Se definisjoner

2.7 Posisjonering

Nettverket har mulighet for posisjonering av radioterminaler hvis tjenesten er aktivert. Bruken reguleres i nivå 2 for den enkelte etat.

2.8 Utalarmering

Nettverket har mulighet for utalarmering av radioterminaler hvis tjenesten er aktivert. Bruken reguleres i nivå 2 for den enkelte etat.

2.9 Prioritering i nettet

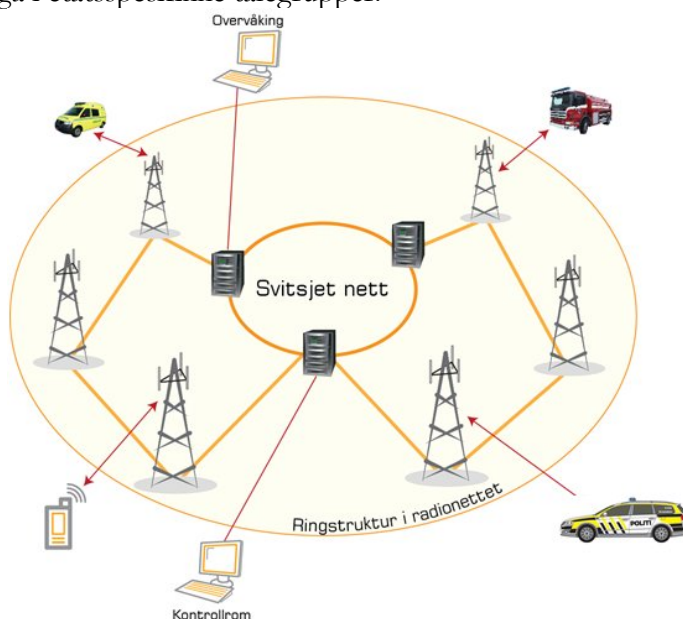
Nettverket har mulighet for prioritering. Prioritering kan settes i forhold til brukerorganisasjon, talegruppe, terminal og funksjon.

3 Sambandsstruktur

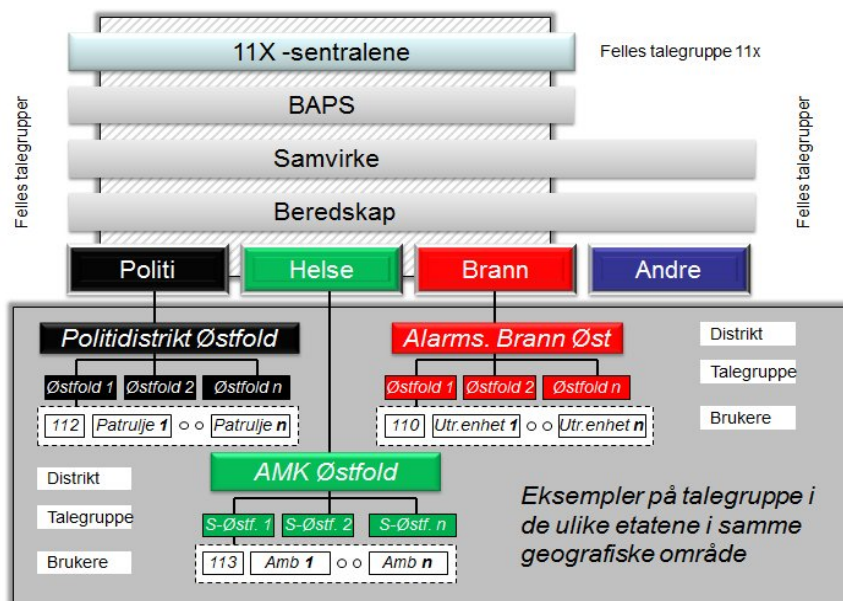
Kapitlet beskriver felles sambandsstruktur med talegrupper, nummerplaner og radionavn (alias). For etatenes interne sambandsstruktur, vises det til den enkelte etats nivå 2 og nivå 3 dokumenter. Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) har oversikt over alle talegrupper i Nødnett.

3.1 Generelt

I nødnettet er det definert en logisk sambandsstruktur som gir mulighet for tverrkommunikasjon mellom brukergrupper, samtidig som hver brukergruppe får dekket internt kommunikasjonsbehov uten tilgang for andre brukere. Det store volumet av samtaler vil foregå i etatsspesifikke talegrupper.

Fysiske radionettverk som viser infrastrukturen som knytter radiobasene sammen i nødnett.

Eksempel på logisk nett med egne etatsspesifikke grupper og felles talegrupper til bruk ved hendelser som krever innsats fra flere nød- og redningsetater.

3.2 Felles talegrupper

En av de viktigste gevinstene i Nødnett er muligheten for bedre samhandling mellom nødetatene. For å samordne felles innsats er det opprettet felles talegrupper. Vedlegg B beskriver felles talegrupper og bruken av disse.

3.3 Nummerplan

Nødnett benytter en 7-sifret nummerplan, som betyr at hver radio og/eller bruker har et unikt 7-sifret nummer.

Første siffer angir hvilken etat radioterminal eller brukeren tilhører.

<i>Første siffer</i>	<i>Etat</i>
1	Brann
2	Politi
3	Helse
4	DNK disp – Ikke i bruk for radioterminalnummer
50-58	Statlige organisasjoner
59	Forsvaret
60-64	Medlemmer av Frivillige org. redningsfaglige forum(FORF)
65-69	Frivillige / Beredskapsorganisasjoner
7	Andre organisasjoner/selskaper, inkl. offentlig eide selskap
8	Fylkeskommunale og kommunale brukere
9	I reserve (DNK)
9997-9999	Radioer for testformål

Nummerplan

3.3.1 Nødetatene

For nødetatene vil siffer 2 til 4 i nummerstrukturen angi geografisk tilhørighet. Kodene for geografisk tilhørighet varierer fra etat til etat, og det vises til nivå 2 for detaljer.

Etterfølgende sifre nyttes til å angi hver enkelt radioterminal/bruker. For enkelte etater er dette et rent løpenummer, mens for andre har hvert siffer en logisk betydning (eksempelvis rolle, type kjøretøy, type radioterminal osv.). Det vises til nivå 2 for detaljer.

<i>Siffer 1</i>	<i>Siffer 2</i>	<i>Siffer 3</i>	<i>Siffer 4</i>	<i>Siffer 5</i>	<i>Siffer 6</i>	<i>Siffer 7</i>
Etat	Geografisk tilhørighet	Geografisk tilhørighet	Geografisk tilhørighet/ Individ	Individ	Individ	Individ

Nummerstruktur for radioer og brukere i nødetatene

3.3.2 Andre beredskapsbrukere

Siffer 2 og 3 vil angi hvilken organisasjon brukeren tilhører. For noen større organisasjoner vil kun siffer 2 angi dette.

Siffer 4 og 5 angir geografisk tilhørighet, funksjon, enhetstype osv. For noen større organisasjoner vil også siffer 3 angi dette.

Etterfølgende sifre nyttes til å angi hver enkelt radioterminal/bruker. For enkelte er dette et rent løpenummer, mens for andre har hvert siffer en logisk betydning (eksempelvis rolle, type kjøretøy, type radioterminal osv.).

Det vises til nivå 2 og vedlegg E for detaljer.

<i>Siffer 1</i>	<i>Siffer 2</i>	<i>Siffer 3</i>	<i>Siffer 4</i>	<i>Siffer 5</i>	<i>Siffer 6</i>	<i>Siffer 7</i>
Bruker-kategori	Organisasjon	Org. / Geografisk tilhørighet/ Funksjon/ Enhetstype	Org. / Geografisk tilhørighet/ Funksjon/ Enhetstype	Geografisk tilhørighet/ Funksjon/ Enhetstype	Individ	Individ

3.4 Radionavn (Alias)

Alias er et navn på maksimalt 12 alfanumeriske tegn som identifiserer den individuelle radioterminal og/eller bruker. Aliaset fastsettes av hver brukergruppe, og det vises til nivå 2 for detaljer. Felles regler for alias er fastsatt i gjeldende fleetmapdokument for at en brukers organisatoriske tilhørighet skal kunne gjenkjennes. En eller flere av de første tegnene i aliaset identifiserer radioterminalens eller brukerens organisatoriske tilhørighet.

4 Kallesignaler

Kallesignaler brukes for å sikre enhetlig identifisering og lette kommunikasjon. Oppbygging av kallesignal for den enkelte etat er nærmere beskrevet nedenfor.

4.1 Oppbygging av kallesignalene mellom 11X-sentralene

Kallesignalene mellom 11X-sentralene tilkjennegir hvilken etat man tilhører etterfulgt av hvor den enkelte 11X-sentral (brann og politi) har sitt ”hovedsete”. For helse tilkjennegis helseregionen.

<i>Etat</i>	<i>Distrikt / geografisk område</i>
Brann	Politiets distriktsnummer *
Politi	Politiets distriktsnummer
Helse	AMK-området (eks. AMK-Østfold)

* Der 110-sentralen dekker flere politidistrikt, anvendes det politidistriktsnummer hvor sentralen har sete.

Politidistriktsnummer og kallesignal for helseregioner er vedlagt i vedlegg D

4.2 Oppbygging av kallesignaler ved samhandling i felles talegrupper

Kallesignalene er bygd opp av en kombinasjon med etatsnavn, tall og bokstaver:

- Etatens navn / helseressurs tilkjennegis først i klar tekst
- Ved innsats utenfor eget distrikt benyttes først en distriktsidentitet. For brann og politi brukes politidistriktsnummeret og for helse brukes AMK-område i klartekst
- En bokstav angir region/enhet innenfor politidistriktet (gjelder kun brann og politi)
- Påfølgende siffer (2 eller flere) angir type ressurs

Ved samhandling mellom nødetatene bør funksjonsbeskrivelse på leder benyttes som kallesignal, for eksempel innsatsleder, fagleder brann og operativ leder helse.

Ved to eller flere innsatsområder samtidig, legges innsatsområdets geografiske plassering til - etter kallesignalet. Betegnelsen bestemmes av innsatsleder.

<i>Etat</i>	<i>Distrikt/ Helseregion</i>	<i>Region/AMK område</i>	<i>Enhet</i>	<i>Beskrivelse</i>
	Angis med siffer:	Angis med bokstav	Angis med 2 eller flere siffer	
Politi	02	F	30	(P)Politi (02)Østfold, (F)Fredrikstad pst., (30)Uniformert patrulje
Brann	02	M	14	(B)Brann (02)Østfold (M)Moss område (1)Moss brannstasjon (4)Høyderedskap
Helse	1	3	12	(H)Helse (1)Sør-Øst (3)Østfold AMK-område (1)Stasjon Halden (2)Ambulanse nr. 2

Skjematiske oversikt over kallesignaloppbygging

Bruk ved samhandling

<i>Etat/ ressurs</i>	<i>Distrikt/ Helseregion</i>	<i>Region/AMK område</i>	<i>Enhet</i>	<i>Uttales</i>	<i>Beskrivelse</i>
Politi	02*	F	30	Politi (02*)Fox3-0	Politi *Østfold, Fredrikstad pst., Uniformert patrulje
Brann	02*	M	14	Brann (02*)Mike1-4	Brann *Østfold Moss område Moss brannstasjon Høyderedskap
Ambulanse	1*	3	12	Ambulanse (1*)3-1-2	Helse *Sør-Øst Østfold Amk-område Stasjon Halden Ambulanse nr. 2
Lege	Sarpsborg		17	Lege Sarpsborg 1-7	Sarpsborg kommune Legevaktslege

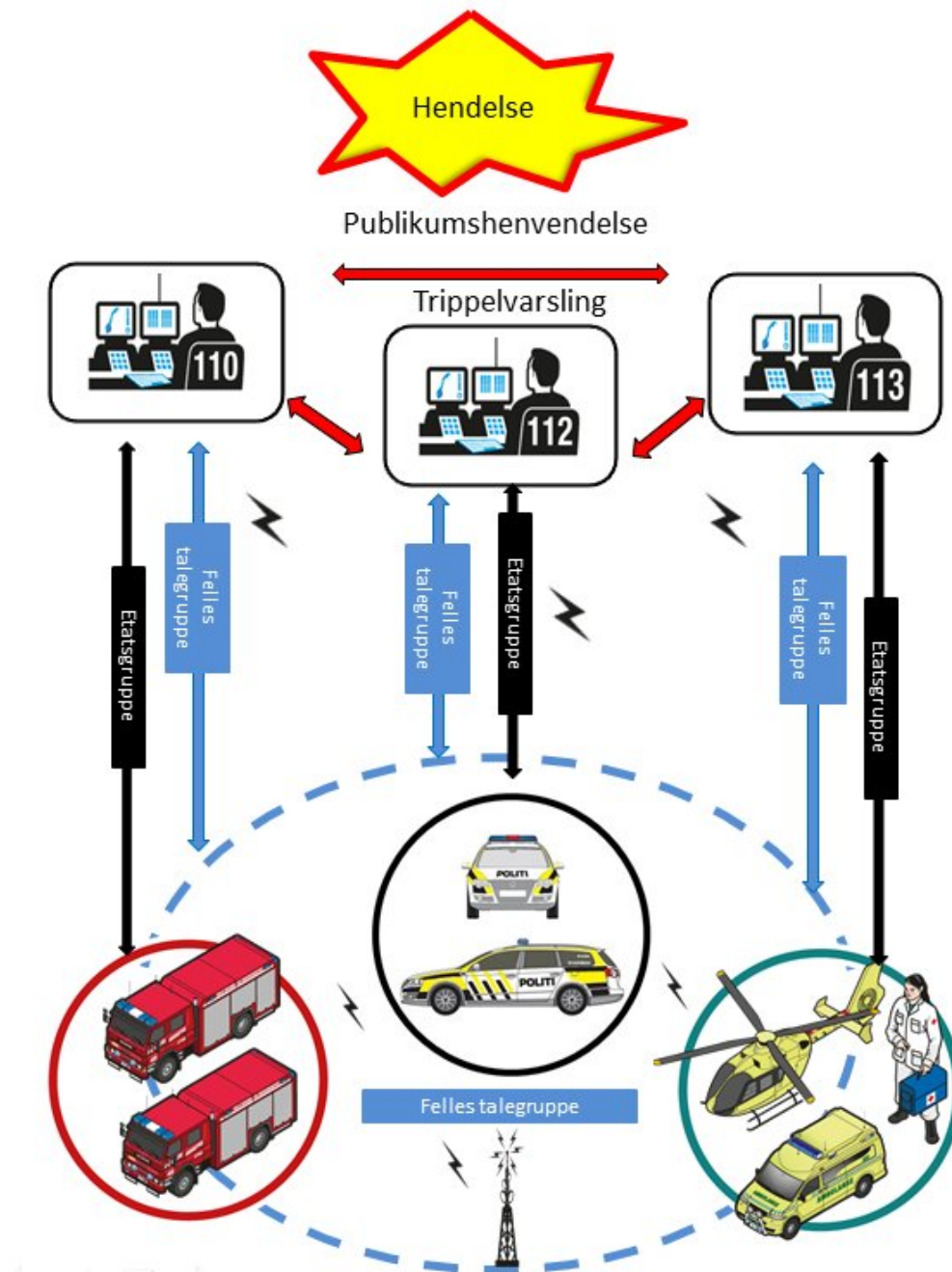
* Brann og politi benytter kun distriktsangivelse når de er i annet distrikt enn eget hjemmedistrikt og ambulansetjenesten benytter kun helseregion når de har oppdrag innen et annet RHF-område

Ved samhandling med andre beredskapsbrukere benyttets samme prinsipp som skissert over ved at organisasjonsnavn tilkjennevis i klar tekst, deretter funksjon og ressurs navn/type

<i>Organisasjon</i>	<i>Område</i>	<i>Region / Enhet</i>	<i>Type ressurs</i>
Røde Kors	Oslo		Aksjonsleder
Norske redningshunder	Romerike		HundXX

5 Prosedyrer ved samhandling mellom nødetatene

For å ivareta samfunnets krav til god samhandling mellom nødetatene når felles oppgaver skal løses, beskriver dette kapittel felles retningslinjer for kommunikasjon ved slik innsats.

Skisse for varsling og kommunikasjon ved samhandling mellom nødetatene.

5.1 Varslingsfasen

Under beskrives retningslinjene for henholdsvis trippelvarsling, tverrvarsling og bruk av talegrupper i varslingsfasen.

5.1.1 Trippelvarsling

Med trippelvarsling menes intern akuttvarsling mellom 11X-sentralene i nødetatene.

Trippelvarsling skal brukes mellom nødetatenes sentraler for å sikre en rask og korrekt innsats til hendelser hvor det er fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier.

Den 11X-sentralen som mottar meldingen har ansvaret for å iverksette trippelvarslingen.

Trippelvarsling skal primært være en konferansekoblet telefonsamtale hvor operatørene på alle tre sentralene samtidig kan koordinere sin innsats. Den enkelte etat responderer på hendelsen etter en fagkyndig vurdering.

Sekundært brukes 11X talegruppe i Nødnett til trippelvarsling.

11x-sentralene skal lytte på sine respektive 11x-talegrupper. Ved oppkall må det tydelig tilkjennegis at oppkallet foretas i 11x-talegruppe

5.1.2 Tverrvarsling

Med tverrvarsling menes varsling av en annen etats 11X-sentral ved behov for assistanse ved gjennomføring av egen etats innsats.

Primært brukes telefon for varsling.

Sekundært brukes 11X talegruppe i Nødnett til tverrvarsling.

5.1.3 Overføring av nødansrop fra publikum

Ved nødansrop fra publikum som har kommet til feil 11X-sentral har mottagende 11X-sentral ansvar for å overføre samtalen til riktig 11X-sentral uten opphold. Det skal tydelig tilkjennegis om overførende sentral forblir i medlytt og at aksept for dette er gitt av innringer.

5.1.4 Felles talegrupper

Nedenfor følger en beskrivelse av de mest brukte felles talegruppene. Øvrige felles talegrupper, nærmere beskrivelse av den enkelte gruppe og bruk er beskrevet i vedlegg B

5.1.4.1 BAPS talegrupper (Brann Akuttmedisin Politi Samvirke)

Ved samhandling der kun nødetatene deltar, benyttes politidistriktets talegruppe BAPS1. Politiets operasjonssentral underretter de andre 11x-sentralene ved avvik fra dette.

Som hovedregel skal det ikke håndteres flere parallelle hendelser i samme talegruppe.

BAPS talegrupper brukes som følger:

BAPS 1	Primær talegruppe
BAPS 2-4:	Tildeles fortløpende for nye samtidige hendelser
BAPS 5-7:	Kan tildeles for bruk på innsatsområdet for ulike funksjoner f.eks. samle plass, evakueringspunkt osv.
BAPS 8:	Brukes ved oppdrag der to etater samarbeider
BAPS 9:	Benyttes ved øvelser

Bruk av BAPS 1-7 skal klareres med politiets operasjonssentral, mens BAPS 8 og 9 kan benyttes uten nærmere avklaring

5.1.4.2 Samvirke talegrupper

Ved samhandling med andre beredskapsbrukere ved landbaserte hendelser benyttes Samvirke talegrupper. Politiets operasjonssentral vil bestemme hvilke felles samvirketalegruppe som skal benyttes.

Samvirkegrupper brukes som følger:

Samvirke 1-3:	Benyttes for samhandling mellom nødetatene og andre brukere knyttet til redningsinnsats
Samvirke Alle	Kan benyttes for kommunikasjon mellom nødnettsbrukere der andre felles talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet. Se vedlegg B for nærmere beskrivelse og bruk

Bruk av Samvirke 1-2 skal klareres med politiets operasjonssentral, mens Samvirke 3 kan benyttes uten nærmere avklaring.

Samvirke Alle tildeles alle nødnettsbrukere og kan sammenkobles med usikrede nett. Det er viktig å merke seg at nødnettets konfidensialitet ikke er garantert i denne gruppen.

5.1.4.3 SAR talegrupper

Ved samhandling med andre beredskapsbrukere i hendelser på/i sjø og vann benyttes SAR talegrupper. HRS/LRS vil bestemme hvilken felles SAR talegruppe som skal benyttes.

HRS administrerer og regulerer bruken av SAR talegruppene.

Bruk av talegruppe SAR er nærmere beskrevet i vedlegg B

5.1.5 Intern kommunikasjon

Etatene bruker etatsspesifikke talegrupper for intern kommunikasjon.

5.1.6 Varsling av andre beredskapsbrukere

Varsling av andre beredskapsbrukere og avtale om hvilke talegrupper som skal benyttes under hendelsen gjøres pr. telefon, hvis ikke annet er avtalt lokalt.

5.2 Samhandling på vei til innsatsområdet

Tidskritisk informasjon skal, så snart den foreligger, meddeles via felles talegruppe.

Med tidskritisk informasjon menes tilgjengelig informasjon, som er viktig for å ivareta innsatsmannskaper og andres liv og helse. Informasjonen skal så snart den foreligger meddeles via felles talegruppe.

Eksempler på tidskritisk informasjon:

- Kjøre vei
- Møteplass
- Innsatsområde
- Skadeomfang
- Melder, vitner. mv.
- Farlig område
- Situasjonsrapport fra første enhet på stedet (uavhengig av etat)
- Viktig informasjon for den videre planlegging av ressurser, i form av materiell, personell, beredskap osv.

11X-sentralene og leder for innsatsen fra hver etat skal lytte på aktuell felles talegruppe. 11x-sentralene er ansvarlige for å sikre at enheter i etatsspesifikke grupper får tidskritisk informasjon.

Øvrige utrykningsenheter på veg til hendelsen bør så langt det er mulig lytte på aktuell felles talegruppe.

Enhetene bruker etatsspesifikke talegrupper for intern oppgaveløsning om ikke annet er avtalt.

Hvis tidskritisk informasjon blir gitt i etatsspesifikke talegruppe og dette er opplysninger som er vesentlig for øvrige mannskaper knyttet til oppdraget, skal 11x-sentralen umiddelbart videreformidle informasjonen i felles talegruppe.

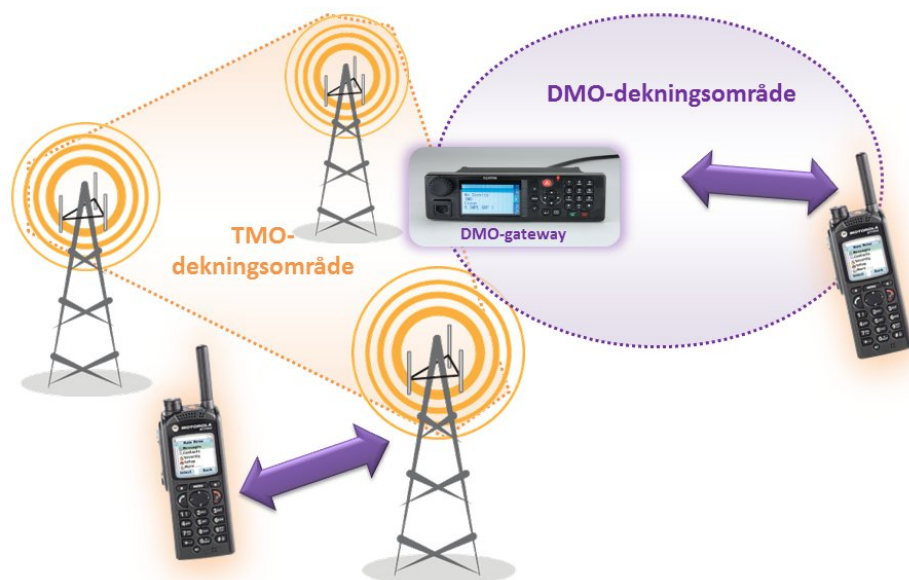
5.3 Samhandling ved innsats

Innsatsleder koordinerer bruken av felles talegrupper (TMO og DMO).

11X-sentralene skal lytte på felles talegrupper som er tildelt en hendelse.

5.4 Bruk av Gateway ved samhandling

Første enhet på innsatsområdet som oppdager at det er behov for bruk av Gateway, iverksetter tiltak for å etablere gatewayløsning. Når flere kjøretøy med gateway er fremme på stedet, bør innsatsleder vurdere hvilket kjøretøy som er egnet til å gi best dekning.

5.5 Samhandling i distrikter hvor Nødnett er under innføring

Nødetatene må ved overgang til Nødnett, opprettholde kommunikasjon på analogt samband med nødetat(er) som ikke har gått over til Nødnett. Kommunikasjon på analogt samband gjennomføres på samme måte som før overgangen innenfor det enkelte distrikt.

Hvis det anses mulig/hensiktsmessig ved det enkelte oppdrag, kan det foretas sammenkobling mellom analogt samband og Nødnett.

Ordningen med bruk av analogt samband skal være av midlertidig karakter inntil alle nødnettene i et område har tatt i bruk Nødnett.

5.6 Samhandling i randsoner

Under utbyggingen av Nødnett vil det være områder hvor Nødnett er utbygget og driftsatt og områder hvor Nødnett ikke er utbygd/er under bygging. Dette grenseområdet(randsoner) vil flytte seg i takt med utbyggingen og driftsettingen av Nødnett.

Nødnettene må etablere rutiner for å kunne kommunisere med hverandres etater på tvers av randsonen.

Etablerte ordninger for samarbeid ved kommunikasjon på analogt samband gjennomføres på samme måte som før driftsetting av Nødnett.

Hvis det anses mulig/hensiktsmessig ved det enkelte oppdrag, kan det foretas sammenkobling mellom analogt samband og Nødnett.

Ordningen med bruk av analogt samband skal være av midlertidig karakter inntil randsonen mellom områdene ikke lenger eksisterer.

5.7 Eskorte av helseressurser

Det er opprettet 5 nasjonale talegrupper som skal benyttes når politiet eskorterer helseressurser. Talegruppene følger helseregionene.

Bruk av talegruppe avtales mellom AMK og operasjonssentralen i det distriktet der oppdraget starter.

Talegruppenavn	Bruksområde
AMB-POL-1	Helseregion Sør - Øst
AMB-POL-2	Helseregion Sør - Øst
AMB-POL-3	Helseregion Vest
AMB-POL-4	Helseregion Midt
AMB-POL-5	Helseregion Nord

5.8 Kapasitetsbegrensinger i nødnett

5.8.1 Kapasitet i Nødnett

Ved stor belastning i Nødnett kan det oppleves kapasitetsbegrensninger i Nødnett, slik at samtaler ikke kan gjennomføres. Dette er spesielt aktuelt ved mange samtidige brukere på et geografisk konsentrert område.

5.8.2 En hendelse

Ved innsats fra flere enheter i samme område kan det oppstå kapasitetsproblemer. Hvis et kapasitetsproblem oppstår i et innsatsområde kan innsatsleder i samråd med øvrige etaters ledelse beslutte tiltak som begrenser bruk av nødnettet.

5.8.3 Flere hendelser

Hvis kapasitetsproblemer oppstår i områder med flere uavhengige hendelser skal kritisk kommunikasjon relatert til liv og helse prioriteres.

Innsatspersonell som opplever kapasitetsproblemer melder dette til egen 11X-sentral.

11X-sentral som opplever kapasitetsproblemer tar kontakt med øvrige 11X-sentraler og anmoder om tiltak for begrensning av bruk av nettet i aktuelt område.

5.8.4 Tiltak ved kapasitetsproblemer:

- Bruk felles talegruppe
- Reduser antallet talegrupper som brukes på ett skadested (husk å skru av TG som ikke brukes for eksempel i kjøretøy etc)
- Begrense bruk av en-til-en samtale
- Strengere prioritering av radiotrafikk
- Kun korte meldinger
- Etatsvis bruk av DMO
- Bruk av status- og tekstmeldinger i Nødnett
- Bruke alternative sambandsmidler

11X sentral skal dokumentere hendelsen og melde videre til egen driftsorganisasjon (XDO) i samsvar med gjeldende rutiner.

5.8.5 Manglende ledig taletid i talegruppe

Det kan oppstå ”kø” i en talegruppe ved at mange brukere ønsker å kommunisere samtidig i en og samme talegruppe. Hvis det er ledig kapasitet på tilgjengelig basestasjoner, kan problemet løses ved at taletrafikken fordeles på flere talegrupper. Bruk av flere talegrupper styres av 11x-sentralene.

XDO for den enkelte etat har tilgang på trafikkdata/informasjon om den enkelte basestasjon. For å vite om et kapasitetsproblem ved en hendelse skyldes manglende kapasitet på basestasjoner eller manglende ledig taletid i talegruppen som er i bruk, bør 11x-sentralen konferere med XDO før eventuell fordeling av taletrafikk på flere talegrupper.

6 Opplæring og øvelser

Ved stor opplæringsaktivitet eller ved øvelser av stort omfang skal 11x sentraler i området forhåndsvarsles, og det skal avtales hvordan opplæring/øvelse kan avbrytes ved behov.

Alle brukere i Nødnett skal ha gjennomgått godkjent opplæring i henhold til gjeldende retningslinjer fra DNK, DSB, Helsedirektoratet eller POD før de gis tilgang til Nødnett.

Regelmessig trening og øvelser i bruk av Nødnett er viktig for å sikre god utnyttelse og korrekt bruk. Det er viktig at den enkelte bruker er trygg på bruken og kan håndtere systemet optimalt. Opplæring og øvelser er nærmere beskrevet i den enkelte etats nivå 2 reglement/prosedyre.

7 Taushetsplikt

Mannskaper som bruker Nødnett har taushetsplikt om forhold de kommer til kunnskap om via Nødnett. Ved innføring av det nye nødnettet, med mulighet for samhandling via sambandet, er det viktig at brukerne er bevisst taushetsplikten mellom etatene og de øvrige beredskapsbrukerne.

Regler om taushetsplikt er ikke til hinder for nødvendig samhandling med andre nødetater på skadested for å redde liv, helse og/eller for å hindre store materielle skader/verdier.

Det er ikke tillatt å lytte i felles talegrupper (BAPS, samvirke og SAR) uten at det er gitt instruks eller oppdrag om dette. Taushetsplikten følger av Forvaltningsloven §13-13f, Politilovens § 24 og Helsepersonellovens § 21-21a

Enhver bruker er ansvarlig for å forhindre at taushetsbelagt informasjon kommer på avveie. Nærmere regulering er beskrevet i etatenes nivå 2 dokument.

8 Urettmessig bruk

Radioterminaler tillates kun brukt når bruker har tjenstlig behov.
Radioterminaler skal være avslått hvis bruker ikke er i tjeneste.

Urettmessig bruk kan medføre at radioterminalen blir deaktivert fra Nødnett

9 Oppbevaring av terminaler

Radioterminalen skal alltid oppbevares på forsvarlig måte slik at uvedkommende ikke får tilgang til terminalen
Håndholdte terminaler skal være avslått dersom denne ikke bæres av brukeren eller bruker er i umiddelbar nærhet.

10 VEDLEGG

<i>Vedlegg nr</i>	<i>Overskrift</i>	<i>Side</i>
A	Definisjoner	17
B	Felles talegrupper	19
C	Bruk av samband	25
D	Distrikts- og helseregionsnummer for nødetatene	29
E	Detaljert nummerplan for andre beredskapsbrukere	30
F	Statusmeldinger	31
G	Flytskjema ved felles innsats	32

Vedlegg A – Definisjoner

Uttrykk	Definisjon og forklaring
11X-sentraler	Fellesbetegnelse for nødetatenes kommunikasjonsentraler 110 (brann), 112 (politi) og 113 (helse)
Alias	Brukernavn/nummer/ressurs/funksjon som beskrivelse på en terminal i tillegg til ISSI
Andre beredskapsbrukere	Brukere som har oppgaver/funksjoner knyttet til beredskapsarbeid for offentlig myndighet.
Autentisering	Teknisk godkjenning av radioterminal og bruker i nettet
Basestasjon	Stasjon i fast eller mobil tjeneste. Består av sender, mottaker, og antenner
DMO	Direct Mode Operation (Direkte modus). Når to eller flere digitale radioterminaler har kontakt med hverandre uten bruk av infrastruktur
En-til-en samtale	Individuell samtale mellom to brukere. Det er bare de to som hører/snakker med hverandre
Etatene	I dette dokumentet benyttets begrepet som felles betegnelse for brann, helse og politi (Nødetatene)
Fleetmap	Definisjon av talegrupper, nummerplaner og rettigheter for brukere i nødnettet
Fonetisk alfabet	Fastlagte ord som betegner alfabetets bokstaver for lettere å kunne oppfatte dem
Full dupleks	Sendemodus i TMO. Brukeren kan lytte og snakke på samme måte som i en telefon
Gateway-terminal	Radioterminal som når aktivert, viderefremidler taletrafikk fra DMO til TMO og motsatt.
GPS	Global Positioning System. Teknologi som muliggjør visning av en radioterminals posisjon
Gruppesamtale	Kommunikasjon fra en til flere brukere i en talegruppe. Virker som en kanal i analogt samband
Halv dupleks	Sendemodus i TMO. Kun en bruker kan sende om gangen. Sendeknappen må trykkes inn for å sende og slippes for å lytte.
ICCS	Integrert kommunikasjon og kontrollsystem for håndtering av radio og telefoni
Kallesignal	Bokstaver og/eller tallkombinasjoner som identifiserer en spesifikk enhet/bruker og er en del av et radioanrop
Kapasitetsproblem i nettverket	Antall ønskede samtidige anrop i TMO er større enn antall tilgjengelige tidsluker på den enkelte basestasjon. Kapasitetsproblemer i nettverket må ikke forveksles med manglende ledig taletid i en talegruppe.
Kontrollrom	Lokasjon som har ICCS
Kryptering	En forvrengning/koding av radiosignalet for å hindre forståelse av meldingen for utenforstående
LST	Local site trunking. Basestasjonen har ikke kontakt med nettverket. Basestasjonen sender og mottar fortsatt, men kun innenfor området som basestasjonen dekker. Det er ikke mulig å kommunisere med brukere som er utenfor basestasjonens dekningsområde.

Nødnett	Landsdekkende sambandssystem som er basert på TETRA-standarden
Radioterminal	Komplett radioterminal bestående av sender og mottaker med tilhørende antenne og annet tilleggsutstyr
Repeater	Radioterminal som når aktivert, gir mulighet for å utvide signalrekkevidden i DMO modus. Terminalen mottar signalet og sender det videre (gjennomsnakk).
Sambandsstruktur	Se Fleetmap
Sikkerhetsalarm	Alarm utløst ved bruk av alarmknapp på radioterminal
Simplex	Sendemodus i DMO. Kun en bruker kan sende om gangen. Sendeknappen må trykkes inn for å sende og slippes for å lytte.
Talegruppe	Talegrupper brukes til kommunikasjon fra en bruker til en eller flere andre brukere i gruppesamtaler. Virker som en kanal i analogt samband
TETRA	TErrestrial TRunked RAdio. Åpen radioteknisk standard
TMO	Trunk Mode Operation. Samtalene går via nødnettets infrastruktur
Trippelvarsling	Intern varsling mellom alle nødetatenes 11X-sentraler i ett geografisk område.
Tverrvarsling	Intern varsling mellom to av nødetatenes 11X-sentraler i ett geografisk område
XDO	Brukernes (X) tekniske driftsorganisasjoner

Vedlegg B - Felles talegrupper

Beredskapsgrupper (Nasjonalt)

Alle radioterminaler i nødnett skal inneholde 5 beredskapsgrupper gyldige i hele nødnettets dekningsområde. Beredskapsgruppene brukes om det oppstår et kommunikasjonsbehov som ikke dekkes av andre felles talegrupper. Et slikt behov kan være en hendelse som krever koordinering av personell fra ulike brukergrupper med stor geografisk spredning. Beredskapsgruppene er definert i radioterminalene.

Bruk av beredskapsgruppene skal klareres av 112-sentralen i det området hvor bruken er aktuell. Før 112-sentralen klarerer bruk av en eller flere beredskapsgrupper, må de kontakte sambandsvakta ved PDMT som koordinerer bruken av beredskapsgruppene. PDMT vil tildele ledig beredskapsgruppe til 112-sentralen.

Når behovet for bruk av den/de klarerte talegruppene ikke lenger er til stede, skal 112-sentralen som klarerte bruken rapportere til PDMT at behovet har opphørt. 112-sentralen skal også tydelig meddele brukere som har vært tilknyttet gruppen at videre bruk av gruppen er stanset.

Beredskapsgruppene eies og administreres av politiet.

BAPS og samvirkegrupper (regionale – pr. politidistrikt)

BAPS og samvirkegruppene er talegruppene som nyttes ved behov for kommunikasjon mellom ulike etater/organisasjoner i redningsinnsats.

BAPS og samvirkegruppene har regional gyldighet som tilsvarer dekningsområdet til et politidistrikt. Det er definert 15 BAPS og samvirkegrupper; en 11X-talegruppe, ni BAPS grupper og fire samvirkegrupper. Ved behov for kommunikasjon over flere politidistrikter kan BAPS og samvirkegrupper sammenkobles av 11X-sentralene.

11X-Talegrupper

Tilgang til 11X-talegruppene er begrenset til radioterminaler på nødetatenes kommunikasjonssentraler (110-sentraler, operasjonssentraler og AMK-sentraler). 11X-talegruppene kan nyttes når 11X-sentralene i et politidistrikt har behov for rask og sikker kommunikasjon som ikke skal eller trenger å involvere radiobrukere. 11X-talegruppene kan brukes til tverrvarsling/trippelvarsling.

Brann Akuttmedisin Politi Samvirkegruppe(BAPS)

Tilgang til BAPS gruppene (XXXXX BAPS 1-9) er begrenset til nødetatene (Brann, Akuttmedisin og Politi), og nyttes ved behov for kommunikasjon mellom radioterminalbrukere og kommunikasjonssentralene.

Tilgang til BAPS talegruppene for den enkelte nødetat besluttet av:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) for brukere i brann

Helsedirektoratet (HelseDir) for brukere i Helse

Politidirektoratet (POD) for brukere i Politiet.

Terminaler som skal ha BAPS talegruppe programmert, må ha ISSI som begynner på 1, 2, eller 3.

BAPS eies og administreres av politiet og tilganger utover beskrivelsen over, avgjøres av POD.

Samvirkegrupper (SAMV)

Tilgang til samvirkegruppene 1-3 (XXXXXX SAMV 1-3) kan gis til andre beredskapsbrukere av nødnett for kommunikasjon mellom en eller flere nødetater og/eller andre brukergrupper. For andre brukere enn nødetatene skal behovet for tilgang til gruppene vurderes før tilgang gis. Dette gjøres i forbindelse med implementering av aktuell bruker i nettet.

Samvirke Alle:

Samvirke alle (XXXXXX SAMV A) tildeles til alle brukere av Nødnett. Talegruppen har gyldighet pr. politidistrikt.

Talegruppen er ment bruk ved hendelser der nødetatene har behov for å kommunisere med brukere som ikke har tilgang på samvirkegruppene 1-3.

Gruppen skal ikke benyttes til utalarmering, varsling, sambandssjekk eller lignende.

Talegruppen er en åpen gruppe og den kan sammenkobles med usikrede nett (f. eks maritim kanal 16). Det er viktig å merke seg at nødnettets konfidensialitet ikke er garantert i denne gruppen.

Samvirkegruppene eies og administreres av politiet.

Søk og redning i sjø/vann (Regionale – Fordeles av HRS)

Search and rescue (SAR)

Hovedredningssentralen (HRS) har etablert 35 talegrupper for søk og redningsaksjoner i sjø/vann kalt SAR. Talegruppene er regionalt fordelt av HRS i h.h.t eget skriv og LRS'ene i området er gitt tilgang på flere talegrupper i sitt område.

Hvis første melding kommer direkte til HRS f. eks via maritim VHF eller nødpeilesender i COSPAS SAR systemet, vil HRS ved varsling til LRS ofte meddele hvilken talegruppe som skal benyttes.

I de tilfeller der første melding kommer til en av nødetatene (110, 112, 113) benyttes tilsvarende rutiner som ved trippelvarsling.

112 - sentralen (LRS) må, for å sikre at mannskaper på veg til en hendelse raskt får tildelt riktig talegruppe, kontrollere at talegruppen som er tenkt brukt under aksjonen er ledig.

Dette skal gjøres ved ett anrop i talegruppen med forespørsel om den er ledig. Dersom talegruppen er i bruk, benyttes neste ledige talegruppe som er fordelt til området.

112 - sentralen (LRS) skal foreta ledighetssjekk på talegruppen før mannskapene blir meddelt hvilken talegruppe som skal brukes slik at bytte av talegruppe unngås i størst mulig grad.

112 - sentralen (LRS) må også raskest mulig varsle HRS om at en aksjon er i gang etter vanlig rutiner for varsling.

Gruppenavn (gruppealias)	Gyldighets-område (LRS)	Tilgang	Administrasjonsrettighet	Eierskap
SAR 1-15	Hedmark, Gudbrandsdal, Vestoppland, Romerike, Nordre Buskerud, Søndre Buskerud, Oslo, Follo, Østfold, Asker og Bærum, Vestfold, Telemark Agder	Beredskapsbrukere	HRS	HRS
SAR 16-20	Rogaland, Haugaland og Sunnhordaland, Hordaland	Beredskapsbrukere	HRS	HRS
SAR 21-25	Sogn og Fjordane, Sunnmøre, Nordmøre og Romsdal Sør-Trøndelag	Beredskapsbrukere	HRS	HRS
SAR 26-30	Nord-Trøndelag, Helgeland, Salten Midtre Hålogaland	Beredskapsbrukere	HRS	HRS
SAR 31-35	Troms, Vestfinnmark Østfinnmark	Beredskapsbrukere	HRS	HRS

SAR talegruppene eies og administreres av HRS

Talegrupper for opplæring

Det er opprettet talegrupper for bruk til opplæring med egne BAPS- og samvirkegrupper. Talegruppene vil ha lav prioritet og gis nasjonal gyldighet (gyldige i alle politidistrikt i hele landet). Talegruppene har "ØVING" foran i aliaset.

Gruppenavn (gruppealias)	Gyldighets-område	Tilgang	Administrasjonsrettighet	Eierskap
ØVING 11X	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS1	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS2	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS3	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS4	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS5	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS6	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS7	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS8	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING BAPS9	Nasjonalt	B, P, H	PHS PDMT	Politi
ØVING SAMV1	Nasjonalt	Beredskapsbrukere	PHS PDMT	Politi
ØVING SAMV2	Nasjonalt	Beredskapsbrukere	PHS PDMT	Politi
ØVING SAMV3	Nasjonalt	Beredskapsbrukere	PHS PDMT	Politi
ØVING SAMVA	Nasjonalt	Alle i Nødnett	PHS PDMT	Politi

Felles talegrupper for opplæring eies og administreres av politiet.

Kystradio

Det er opprettet talegrupper for kobling til Kystradio. Talegruppene er delt mellom Kystradio for Sør-Norge og Kystradio for Nord-Norge.

Bruk av talegruppene fra andre enheter enn ICCS bør gjøres ved sammenkobling med annen talegruppe.

Beskrivelse av kystradiogrupper for Kystradio Sør-Norge

Gruppenavn (gruppealias)	Gyldighets-område	Tilgang*	Administrasjons-rettighet	Eierskap
KYSTRADIO-S1	Nasjonalt	B/P/H	DNK	DNK
KYSTRADIO-S2	Nasjonalt	B/P/H	DNK	DNK
KYSTRADIO-S3	Nasjonalt	B/P/H	DNK	DNK

Beskrivelse av kystradiogrupper for Kystradio Nord-Norge

Gruppenavn (gruppealias)	Gyldighets-område	Tilgang*	Administrasjons-rettighet	Eierskap
KYSTRADIO-N1	Nasjonalt	B/P/H	DNK	DNK
KYSTRADIO-N2	Nasjonalt	B/P/H	DNK	DNK
KYSTRADIO-N3	Nasjonalt	B/P/H	DNK	DNK

* B=Brann, P=Politi, H=Helse

Nordiske talegrupper

Det er opprettet felles talegrupper med Sverige og Finland.

Det er definert 6 felles talegrupper for kommunikasjon mot nødnettene i Sverige og Finland. 4 talegrupper for kommunikasjon med Sverige (NOR-SWE) og 2 talegrupper for kommunikasjon med Finland (NOR-FIN). Disse talegruppene gir mulighet for gruppekommunikasjon mellom nødnettbrukere i Norge og brukere av nødnettene i Sverige og Finland. De 4 talegruppene mot Sverige vil være gyldige i politidistrikt med grense mot (eller nær) Sverige (Østfold, Follo, Oslo, Romerike, Hedmark, Sør Trøndelag, Nord Trøndelag, Helgeland, Salten, Midtre Hålogaland og Troms). De 2 talegruppene mot Finland vil være gyldige i politidistrikt med grense mot Finland (Troms, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark).

Tilgang til internasjonale talegrupper er begrenset til beredskapsbrukere.

Internasjonale felles talegrupper eies og administreres av Politiet.

Gruppenavn (gruppealias)	Gyldighetsområde	Tilgang	Administrasjonsrettighet	Eierskap
NOR-SWE 1	Østfold, Akershus	Beredskapsbrukere	Politi i Østfold	Politiet
NOR-SWE 2	Østfold, Akershus	Beredskapsbrukere	Politi i Østfold	Politiet
NOR-SWE 3	Hedmark, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms	Beredskapsbrukere	Politi i Hedmark	Politiet
NOR-SWE 4	Hedmark, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms	Beredskapsbrukere	Politi i Hedmark	Politiet
NOR-FIN 1	Troms, Finnmark	Beredskapsbrukere	Politi i Vest-Finnmark	Politiet
NOR-FIN 2	Troms, Finnmark	Beredskapsbrukere	Politi i Vest-Finnmark	Politiet

Disse talegruppene er beregnet for samtaler over grensen og kan benyttes av beredskapsbrukerne.

Grupper i direktemodus (DMO)

Radioterminal som har valgt en talegruppe i direktemodus kan ikke anropes fra Nødnett, inkludert eventuelle utalarmeringer.

Bruker i direktemodusgrupper kan kun snakke med andre radiobrukere som har valgt samme direktemodusgruppe og befinner seg i nærheten av radioterminalen som sender. Nødetatens 11X-sentraler kan normalt ikke delta i kommunikasjonen.

Rekkevidden på en DMO samtale kan forlenges ved bruk av repeater.

Talegrupper i direktemodus eies og administreres av Direktoratet for nødkommunikasjon

Nasjonale DMO grupper:

Det er definert 2 talegrupper for samvirke i direktemodus; DMO BAPS og DMO SAMVIRKE. Ved å nytte disse talegruppene kan radiobrukere kommunisere direkte mellom radioer uavhengig av nødnett. Talegruppene er gyldige over hele landet, men har begrenset rekkevidde. Direktemodusgrupper kan benyttes der nødnett ikke har dekning og/eller ved begrenset kapasitet på et skadested.

DMO BAPS er begrenset til nødetatene (Brann, Akuttmedisin, Politi).

DMO SAMVIRKE kan gis til andre beredskapsbrukere av nødnett.

Internasjonale DMO grupper:

EURO 1	Anropstalegruppe/ felles samvirke
EURO 2	Grensekontroll
EURO 3	Brann / Helse
EURO 4	Politi
EURO 5	Toll
EURO 6	Felles samvirke
EURO 7	Grensekontroll
EURO 8	Helse / Brann
EURO 9	Politi
EURO 10	Forsvaret

Fengselsvesenet benytter primært EURO 9 eller EURO 6 ved uttransportering av utviste.

Vegvesenet benytter primært EURO 1 eller EURO 6 ved grenseoverskridende veiarbeid, rednings- og opprydningsarbeid.

Kystvakten benytter primært EURO 2 eller EURO 7 ved grensekontroll til sjøs.

Grensekontrollenheter (Tollvesenet) benytter primært EURO 2 eller EURO 7 ved fast eller midlertidig grensekontrollsamarbeid

Brannvesenet benytter primært EURO 3 og helseenheter EURO 8 ved brann respektive helsesamarbeid.

Ved større felles samvirke innsatser tilsvarende bruk av BAPS talegrupper benyttes primært EURO 1 og sekundært EURO 6.

Samhandling for forsvarsenhet inkludert felles grensekontroll skal primært foregå i EURO 10 og sekundært EURO 7

Disse talegruppene er reservert for samtale mellom brukere fra organisasjoner fra ulike europeiske land.

Vedlegg C - Bruk av samband

1. Taleteknikk

Følgende vektlegges:

- Tydelig tale
- Unngå gjentakelser
- Holde den naturlige rytmen du har i daglig tale
- Snakke jevnt og rolig
- Holde mikrofonen ca. 5 cm foran munnen
- Ikke la stemmen synke på siste del av sendingen
- Lese melding i hele uttrykk eller korte sendinger
- Gjøre opphold mellom setninger eller uttrykk når meldingen skal skrives ned

2. Fonetisk alfabet

Enkeltbokstaver og bokstavgrupper staves ved hjelp av det fonetiske alfabet. Ord som er vanskelig å oppfatte eller uttale, samt bokstavgrupper, skal staves med ekspedisjonsordet ”JEG STAVER”:

<i>Bokstav</i>	<i>Fonetisk</i>	<i>Bokstav</i>	<i>Fonetisk</i>	<i>Bokstav</i>	<i>Fonetisk</i>
A	ALFA	K	KILO	U	UNIFORM
B	BRAVO	L	LIMA	V	VIKTOR
C	CHARLIE	M	MIKE	W	WHISKY
D	DELTA	N	NOVEMBER	X	X-RAY
E	ECHO	O	OSCAR	Y	YANKEE
F	FOXTROT	P	PAPA	Z	ZULU
G	GOLF	Q	QUEBEC	Æ	ÆRLIG
H	HOTELL	R	ROMEO	Ø	ØSTEN
I	INDIA	S	SIERRA	Å	ÅSE
J	JULIETT	T	TANGO		

Eksempel A

Trafikkpost (F-21) ved Bjørndal:

Leses:

01 dette er Foxtrot 21 ved BJØRNDAL - jeg staver posisjon –

- *-BRAVO – JULIETT – ØSTEN – ROMEO – NOVEMBER – DELTA –ALFA – LIMA*
- *BJØRNDAL*

Eksempel B

Registreringsnummer på biler:

DL - leses *DELTA – LIMA*

VD - leses *VICTOR – DELTA*

AMZ - leses *ALFA – MIKE – ZULU*

Eksempel C

Adresser

Pasienten bor i Skogveien 1 D – **gjentar: Skogveien 1 D**

leses: *- gjentar: Skogveien – EN - DELTA*

3. Uttale av tall – eksempler

Siffer uttales på følgende måte:

<i>Siffer</i>	<i>Talltegn</i>
0	NULL
1	EN / ETT)
2	TO
3	TRE
4	FIRE
5	FEM
6	SEKS
7	SJU (ikke syv)
8	ÅTTE
9	NI
10	EN - NULL

Tall skal uttales siffer for siffer:

<i>Siffer</i>	<i>Talltegn</i>
44	FIRE-FIRE
90	NI-NULL
109	EN-NULL-NI
478	FIRE-SJU-ÅTTE
16 000	EN-SEKS-NULL-NULL-NULL
812687	ÅTTE-EN-TO-SEKS-ÅTTE-SJU

Kan misforståelser oppstå i teksten, nyttes ekspedisjonsord foran tall.
Noen eksempler nevnes under.

Tid/klokken

Datogruppe forkortes DTG – leses: DELTA – TANGO - GOLF.
TID eller KLOKKEN nyttes foran tall som angir klokkeslett.

Bilnummer.

Her nyttes ikke talltegn da meldingen normalt indikerer at tall følger:
VD 32456 leses: VICTOR – DELTA – TRE – TO – FIRE - FEM - SEKS.

Kartreferanse

POSISJON er kartreferanse 343 769

Leses:

Vår posisjon (Talltegn) TRE – FIRE – TRE – SJU – SEKS - NI.

Talltegn kan sløyfes. Det er gunstig med et lite opphold mellom de tre første og de tre siste siffer.

Datotidsgruppe

Består at seks tall evt. etterfulgt av en bokstav-

Eksempel

190840A

19 = Den 19. denne mnd

0840 = Klokkeslett denne datoen

A = Normaltid Norge

Tidssoner:

Z= UTC (Universal Coordinated Time)
A= Normaltid Norge (Z + 1 time)
B= Norsk sommertid (Z + 2 timer)

Z (ZULU) - tid kl. 1100
A (ALFA) - tid kl. 1200
B (BRAVO) - tid kl. 1300

Skilletegn

Skilletegn avgjørende for sammenhengen skal leses:

Eksempel:

17/3 leses: EN – SJU – SKRÅSTREK - TRE
6,8 leses: SEKS - KOMMA – ÅTTE

4. Ekspedisjonsord

”98”	Nettkallesignal, anroper alle enheter. De stasjoner som har mottatt nettkallesignal kvitterer for meldingen. Avsender kan avslutte ”98” oppkall med ”INGEN KVITTERING SLUTT”. Stasjonene kvitterer da ikke for mottak av meldingen
BULLDOG	Brukes i sendinger hvis det inntreffer eller det på annen måte oppstår alvorlige forhold som gjør at sendinger får høyeste prioritet
BYTT POSISJON	Det er når mannskaper må bytte posisjon p.g.a. dårlig dekningsforhold
DETTE ER	Denne meldingen er fra
ERKJENN	Pålegg til adressaten om å erkjenne at meldingen er mottatt og forstått
FORBERED	Etterfølgende melding/ordre skal forberedes
FORSTÅTT	Jeg har mottatt din melding, forstått den og vil etterkomme den. Skal bare brukes av adressaten. Da betydningen av ”FORSTÅTT” innbefattet ”MOTTATT” brukes de to ekspedisjonsordene aldri sammen. Brukes som svar på ”ERKJENN”
GJENTA ALT ETTER/ ALT FORAN/FRA/TIL ORD FORAN/ ORD ETTER	Gjenta den spesielle delen av meldingen som er angitt med ”alt etter” – ”alt foran” med mer
GJENTA	Gjenta hele siste melding
INGEN KVITTERING	Kvittering på siste melding er ikke ønskelig. Meldingen avsluttes med ekspedisjonsordet SLUTT
INGENTING HØRT - SLUTT	Den oppkalte stasjon har ikke svart, nettet er ledig
IVERKSETT	Brukes ofte i forbindelse med på forhånd planlagt kodeord ved for eksempel en aksjon
JEG GJENTAR ALT ETTER/ ALT FORAN/ORD ETTER MM	Jeg gjentar den spesielle delen av sendingen som er angitt med ”alt etter” – ”alt foran” med mer

JEG GJENTAR	Jeg gjentar hele sendingen
JEG LESER TILBAKE	Følgende er mitt svar på ”LES TILBAKE”
JEG BOKSTAVERER	Jeg bokstaverer ved hjelp av fonetisk alfabet
JEG VERIFISERER	Det som følger er kontrollert med utsenderen og gjentas. Bruk som svar på ”VERIFISER”
KVITTER	Kvitter med melding ”mottatt”
KVITTER SÅ LANGT	Kvittering ønskes for en del av melding eller ordre. Brukes ved spesielt lange/vanskelige meldinger/ordrer
LES TILBAKE	Les hele sendingen nøyaktig slik den ble mottatt
MELDING FØLGER	Sendes foran taksten i en formell melding eller når hele meldingen skal skrives ned
MOTTATT	Jeg har mottatt din siste melding
NO PLAY	Brukes i øvingsammenheng når det oppstår en reell hendelse
OVER	Min melding er slutt, jeg venter svar
POSISJON	Jeg vil vite din posisjon
RADIOTAUSHET	All trafikk på radionettet er forbudt. Utsenderen avgjør når radiotaushet skal oppheves. NB. Alle lytter på radioen
RADIOTAUSHET OPPHEVES	Gjenoppta normale sendinger. Radiotaushet kan bare oppheves av den stasjonen som har beordret den eller av høyere myndighet
RETTELSE	Det er gjort en feil i denne sendingen. Nyttles også som svar på ”VERIFISER” når det er funnet feil
RIKTIG	Du har oppfattet meg riktig
SKILLE	Brukes for å markere opphold mellom to meldinger
SLUTT	Min melding er slutt, jeg venter ikke svar, sambandet er ledig
SNAKK LANGSOMMERE	Du snakker for fort
TALLTEGN	Tall og/eller tegn følger
TID	Tidsgruppe, datotidsgruppe følger umiddelbart
TRANSITTER TIL	Send umiddelbart denne meldingen videre til adressat som følger
TRANSITT FRA	Denne meldingen er fra
UNNTATT	Unntatt fra anrop er
VENT - SLUTT	Vent - jeg kaller deg opp senere. I mellomtiden er nettet ledig for annen trafikk
VENT	Vent noen sekunder – nettet er ikke ledig for annen trafikk. Den som har sagt vent initierer videre tale
VERIFISER	Kontroller hele meldingen (eller den delen som er angitt) med utsenderen som leser den riktige versjonen tilbake. Kan bare brukes av adressaten og bare når han finner det nødvendig
VIKTIG MELDING	Brukes før sending av viktig melding. Radiotaushet til meldingen er sendt.

Vedlegg D – Distrikts- og helseregionsnummer for nødetatene

Politi og brann

<i>Nr.</i>	<i>Distrikt</i>	<i>Nr</i>	<i>Distrikt</i>
01	Oslo	15	Haugaland og Sunnhordland
02	Østfold	16	Hordaland
03	Follo	17	Sogn og Fjordane
04	Romerike	18	Sunnmøre
05	Hedmark	19	Nord-Møre og Romsdal
06	Gudbrandsdal	20	Sør-Trøndelag
07	Vestoppland	21	Nord-Trøndelag
08	Nordre Buskerud	22	Helgeland
09	Søndre Buskerud	23	Salten
10	Asker og Bærum	24	Midtre Hålogaland
11	Vestfold	25	Troms
12	Telemark	26	Vestfinnmark
13	Agder	27	Øst-Finnmark
14	Rogaland		

Andre institusjoner knyttet til Politiet

<i>Nr.</i>	<i>Institusjon</i>	<i>Nr</i>	<i>Institusjon</i>
31	Sysselemanden på Svalbard*	51	Kystvakten*
40	Politiidirektoratet*	59	Politiresserven
41	Politiets sikkerhetstjeneste*	60	Justisdepartementet*
42	Kripos*	61	Statsministerens kontor*
43	Politihogskolen*	63	Redningshelikopter*
44	Økokrim*	64	Fengselsvesenet*
45	Utrykningspolitiet*	66	Stortinget*
47	PDMT*	67	Norges Bank*
48	Politiets utlendingsenhet*		

* nummeret/distriktet benyttes ikke av brann

Helseregions nummer

<i>Nr</i>	<i>Helseregion</i>	<i>Nr</i>	<i>Helseregion</i>
1-2	Sør-Øst	4	Midt
3	Vest	5	Nord

Vedlegg E – Detaljert nummerplan for andre beredskapsbrukere

Forsvaret

<i>Siffer 1</i>	<i>Siffer 2</i>	<i>Siffer 3</i>	<i>Siffer 4</i>	<i>Siffer 5</i>	<i>Siffer 6</i>	<i>Siffer 7</i>
5	9	Fylke	Fylke/ Løpenr	Forsvarsgren/ Løpenr	Løpenr	Løpenr

Medlemmer av Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum (FORF)

	<i>Siffer 1</i>	<i>Siffer 2</i>	<i>Siffer 3</i>	<i>Siffer 4</i>	<i>Siffer 5</i>	<i>Siffer 6</i>	<i>Siffer 7</i>
Redningsselskapet	6	0	Båt	Båt	Båt	Løpenr	Løpenr
Røde kors hjelpkorps	6	1	Geogr.	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr
Norsk Folkehjelp Sanitet	6	2	Geogr.	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr
Norske redningshunder	6	3	Geogr.	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr
NAKs Flytjeneste	6	4	5	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr
Norske alpine redningsgrupper	6	4	6	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr
Rovernes beredskapsgruppe	6	4	7	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr
Norsk Grotteforbund	6	4	8	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr
Norsk radio ræle liga	6	4	9	Geogr.	Geogr.	Løpenr	Løpenr

Andre brukere med første siffer 6

Andre brukere som får tildelt nummer som begynner på 6 vil følge samme mal som FORF-organisasjonene.

Vedlegg F – Statusmeldinger

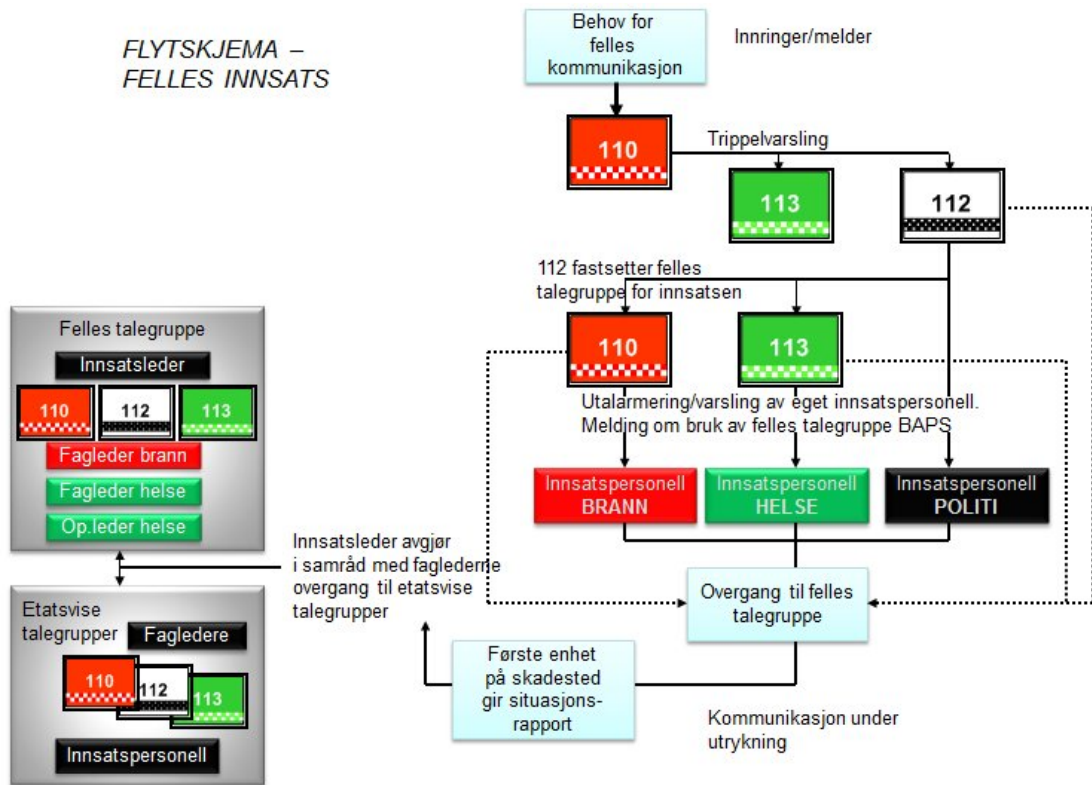
Vedlegget angir noen av statusmeldingene for nødetatene i Nødnett. Statusmelding sendes i den talegruppe radioterminalen til enhver tid er i.

<i>Nummer</i>	<i>Tekst helse</i>	<i>Tekst brann</i>	<i>Tekst politi</i>
01	Rykker ut	Rykker ut	Rykker ut
02	Fremme	Fremme	Fremme
03	Avreist	Ikke klar	Retur
04	Leverer	Disp skadested	Oppdrag utført
05	Ledig	Ledig	Ledig
06	Ledig stasj	Ledig inne	Ledig inne
07	Ute av drift	Ute av drift	Ute av drift
08	Snart ledig	(Avklart)	Har kontroll
09	Spisepause	(Spisepause)	Spisepause
10	<i>[Reservert felles]</i>	<i>[Reservert felles]</i>	<i>[Reservert felles]</i>
11 – 14	<i>[Helse]</i>		
15 – 29	<i>[Reservert felles]</i>	<i>[Reservert felles]</i>	<i>[Reservert felles]</i>
30 – 39	<i>[Helse]</i>		
40 – 49		<i>[Brann]</i>	
50 – 70			<i>[Politi]</i>

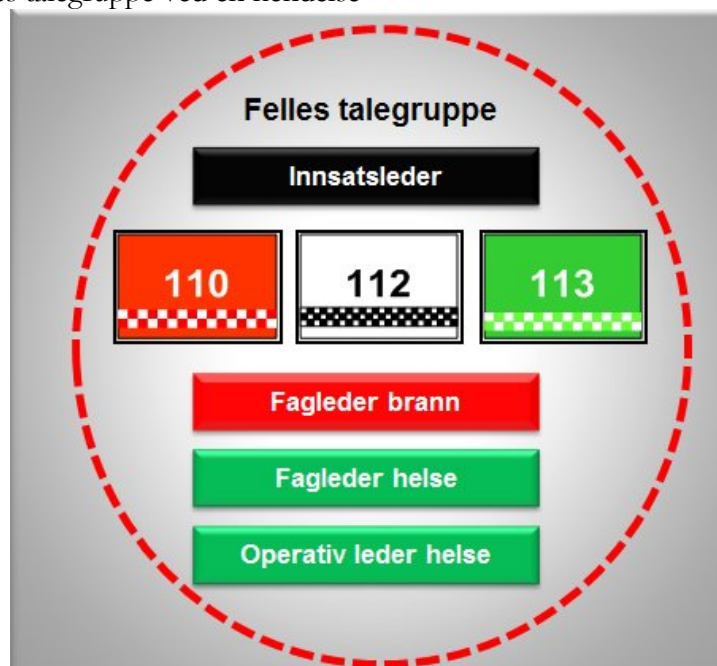
Den enkelte etats statusmeldinger beskrives i etatenes nivå 2 dokumenter. Gjeldende fleetmapdokument inneholder alle statusmeldinger i Nødnett.

Vedlegg G - Flytskjema ved felles innsats

Innringer på ett av nødnumrene kan om nødvendig bli konferansekoplet i kontakt med alle 11X-sentralene – trippelvarsling. Utalarmering i etatsvise talegrupper, felles kommunikasjon i talegruppe BAPS inntil bestemmelse om bruk av etatsvise talegrupper. 11X-sentralene kommuniserer både i felles talegrupper og etatsvise talegrupper.

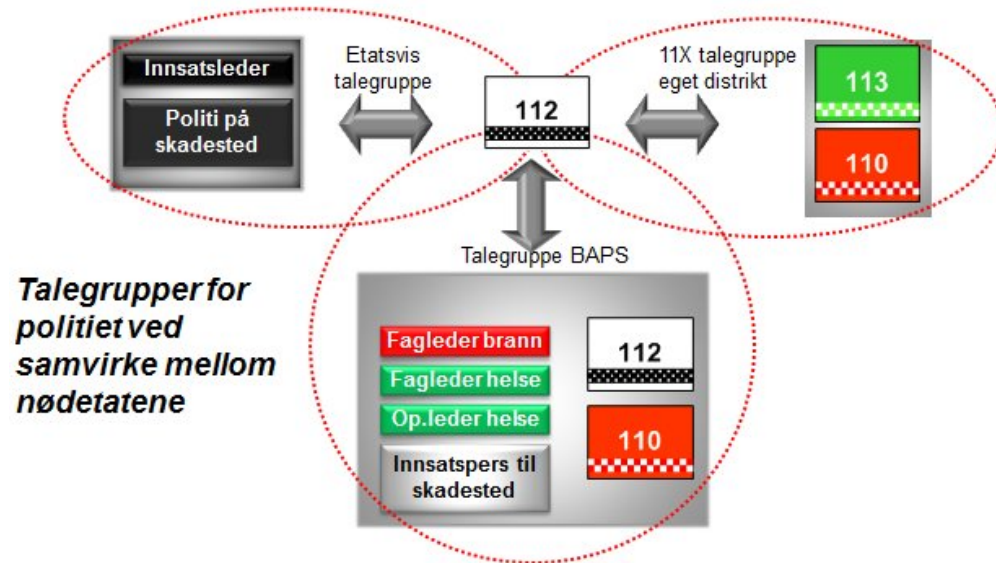

Brukere av felles talegruppe ved en hendelse

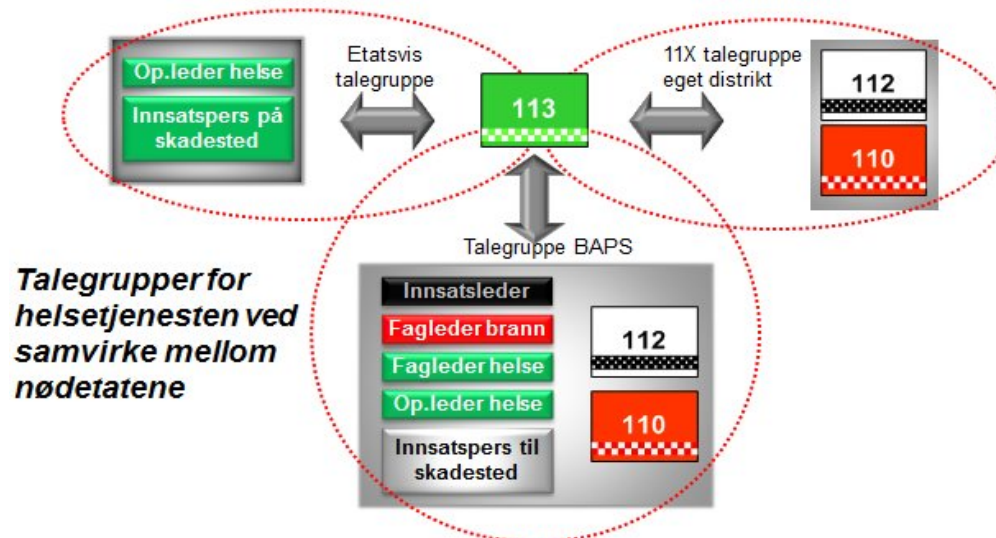

Kommunikasjonslinjer ved 11X-sentralene under en felles aksjon (11x talegruppe, talegruppe BAPS og etatsvis talegruppe.)

Politiet

Helse

Brann

